

Samenvattingen van de voordrachten van 4 september 2021

1) Mark Bottu: Postwaardestukken in Le Havre gebruikt

Er zijn gewone postkaarten gekend voor zowel het binnen- als het buitenland, evenals briefkaarten en met een postzegel voorafgedrukte enveloppen.

Aangezien Mark enkel postkaarten heeft teruggevonden van de serie 'Lijn Oostende-Dover' van de types 1893-1894, 1904 en 1910, uit hij de hypothese dat het overschot aan postkaarten dat zich aan boord van de boten bevond naar het Gouvernement in Le Havre werd getransfereerd.

De brieven met bestemming Frankrijk werden beschouwd als brieven naar het buitenland en moesten gefrankeerd worden met 25c. De enveloppen met een ingedrukte Pellens-zegel van 10c. waren correct gefrankeerd indien ze gericht waren aan het Belgisch Gouvernement of één of ander ministerie. De poststukken naar een privé persoon verstuurd, werden beschouwd als verstuurd naar het buitenland en moesten gefrankeerd worden met 25c. Mark toont ons een enveloppe met een Pellens 10c. ingedrukte waarde, aangetekend verstuurd naar een privé persoon in Le Havre met een bijfranking van 25c als aantekenport + 25c voor buitenland.

Ondanks het feit dat deze brieven aan het binnenlands tarief gefrankeerd mochten worden, stellen we vast dat vele brieven naar personen van het Belgisch Gouvernement verkeerdelijk aan het buitenlands tarief gefrankeerd werden.

Kaartbrief van Le Havre naar een privé-adres in Frankrijk: een frankering van 25 c. was vereist.

2) Yves Vertommen: Het boekhoudteken “CHARGÉ” tijdens de médaillon-periode

Er is slechts één referentie in de literatuur hierover gekend: de Wefis studie nr 24 “*De aangetekende en verzekerde zendingen*” van Henri Van Roye.

De eerste officiële vermelding “CHARGÉ” is vastgesteld in 1769. Dit poststempel werd aangebracht op de geregistreerde brieven waarvoor een handtekening voor kwijting nodig was bij aflevering op bestemming. Toen de wet van 1849 van kracht werd, onderging de chargé of aangetekende brief naast het gewone port van een gewone brief een vaste taxatie van 2 deciemen (levering in België)

De “CHARGÉ”-brieven zijn op de achterkant verzegeld met lakzegels.

Artikel 60 van de Algemene Instructie en artikel 4 van de omzendbrief nr 152 schrijven voor dat alle brieven die rechtstreeks aan Zijne Majesteit de Koning zijn gericht, moeten worden “*chargés d’office*”. Yves toont ons een vouwbrief aan koning Leopold I gericht, verstuurd van Landen via de ambulant EST n° 3 op 20 maart 1860, met de omkaderde stempel “CHARGÉ”.

De “CHARGÉ”-brieven zijn noodzakelijkerwijs afkomstig van ontvangstkantoren.

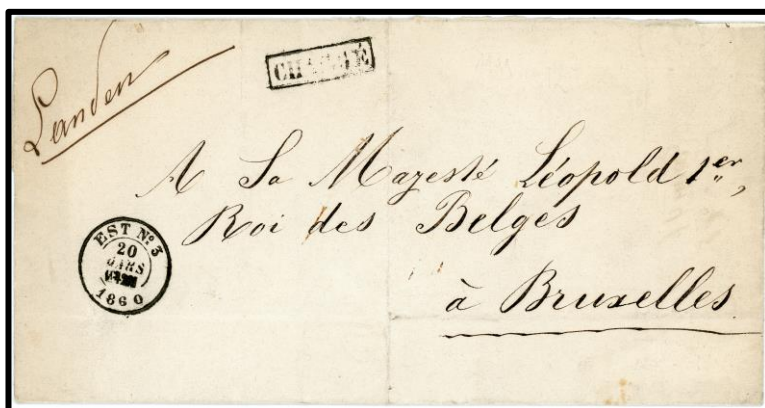
Het is pas vanaf 1864 dat alle geïnde belastingen met postzegels op de brieven aangebracht werden. (eerste gekende datum: 24 juni 1864)

De postconventie tussen België en Frankrijk, in Brussel op 3 december 1857 ondertekend, voorziet dat er voor elke “chargé”-brief van één van de twee landen er in het ander land een vaste kost van 50 centiem boven het normale port voor een gewone brief moest bijgerekend worden.

Circulaire nr. 600 van 22 augustus 1849 bepaalt dat de bedienden die de postzegels afstempelden, eveneens een stempel van ontwaarding op het adres van de brieven moeten aanbrengen.

Yves toont ons een brief van Veurne op 21 juni 1865 naar Frankrijk verstuurd met op de voorzijde de puntenstempel nr. 137 en op de achterzijde een Franse stempel met uitleg van de chargeringskosten.

Om te eindigen toont Yves ons de vier “chargeringsbewijs-typen”. We zien eveneens twee brieven verzegeld van hun chargeringsbewijs.

De brieven aan de koning geadresseerd moeten worden “*chargés d’office*”

Het is pas vanaf 1864 dat alle geïnde belastingen met postzegels op de brieven aangebracht werden

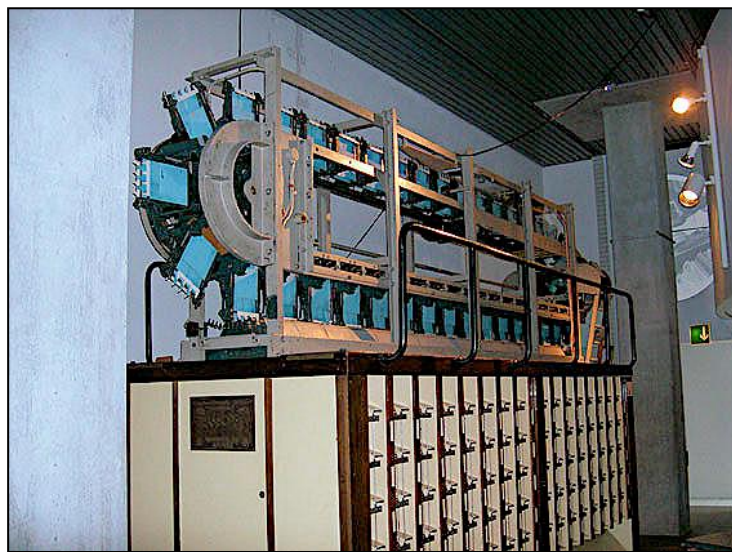
3) Daniel Goffin : Sorteermachines en merktekens voor bedieners (M.I.O.)

Als rechtstreeks gevolg van de economische en sociale ontwikkelingen heeft de voortdurende groei van de briefwisseling na de Eerste Wereldoorlog de post voor veel problemen gesteld. In 1850 werd het aantal gedeponeerde voorwerpen geschat op 13 miljoen, in 1938 op 1.400 miljoen en 20 jaar later op 2.300 miljoen, een groei van 6 à 7% per jaar.

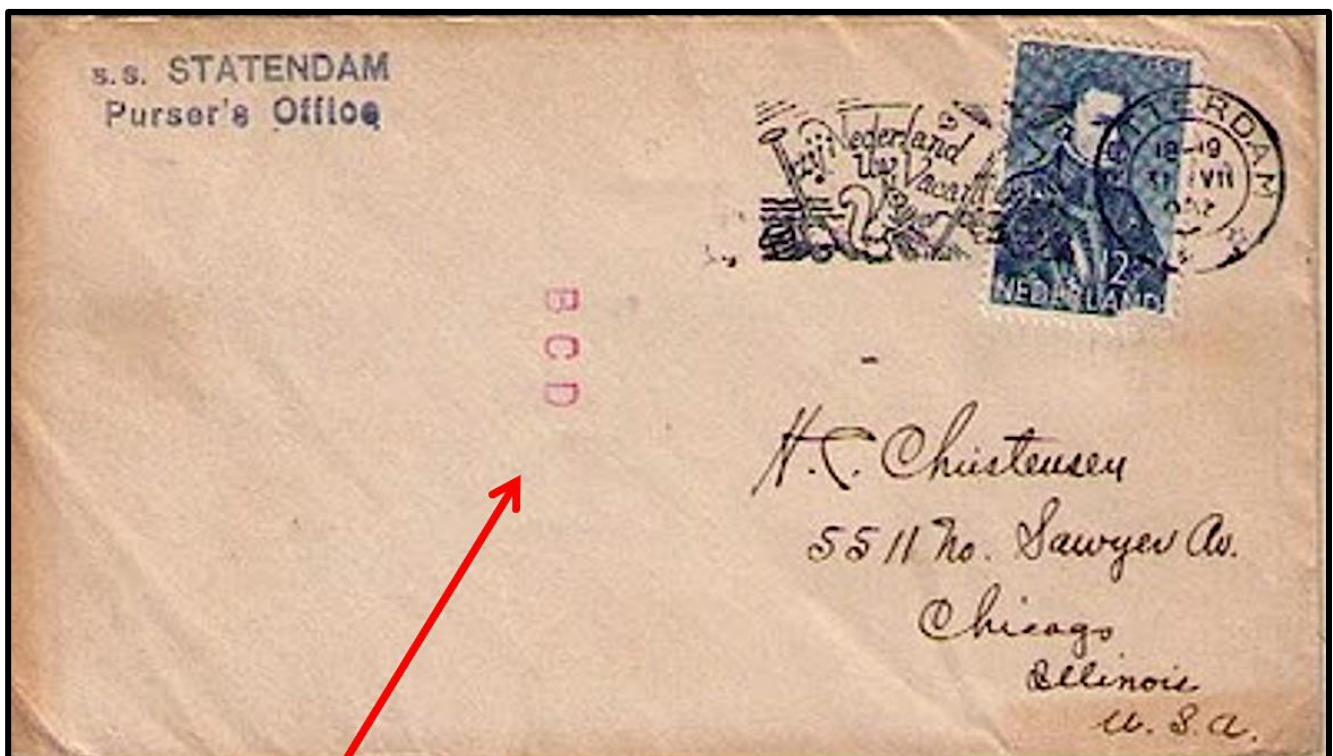
De *Transorma* is de eerste automatische postsorteermachine: "TRANsport en SORTing, Marchand en Andriessen". Zij werd in 1927 uitgevonden door twee Nederlanders (Marchand en Andriessen). De eerste werd geïnstalleerd in Rotterdam (Nederland) in 1930, de volgende in Groot-Brittannië, in de VS, in Brazilië, in Duitsland, in België, in Zweden, in Canada, in de Filippijnen, in Cyprus, enz. Het gebruik ervan kwam tot een einde in de jaren '60 met de komst van de eerste computersystemen.

De eerste sorteermachines in België dateren van 15/08/1947 in GENT. In feite zijn ze gemaakt op een TRANSORMA die in GENT 10 is geïnstalleerd. Dit centrum werd op 04 december 1947 omgedoopt tot GENT X.

Het doel van deze presentatie is een Ansichtkaart te beschrijven die is verzonden vanaf de "World's Fair" in New York in oktober 1939, waar een Transorma machine in werking was.

De sorteermachine TRANSORMA

Brief van Rotterdam met het merkteken van de machine TRANSORMA

4) Charly Bruart : De rol van de sluisen in de verdeling van de post

Gezien de tijdelijke immobilisatie van de boten in afwachting van het passeren van een sluis, kon er dus bij deze sluis post worden afgeleverd of verstuurd worden via de sluiswachter.

Charly toont ons verscheidene voorbeelden van postkaarten, brieven en telegrammen, waar de sluiswachter als tussenpersoon optreedt tussen de verzender en de bestemming, een persoon aan boord van een boot die doorvaart langs de sluis vermeld op het adres.

Hij toont ons eveneens telegraafstempels en merktekens op documenten die verstuurd werden door sluiswachters.

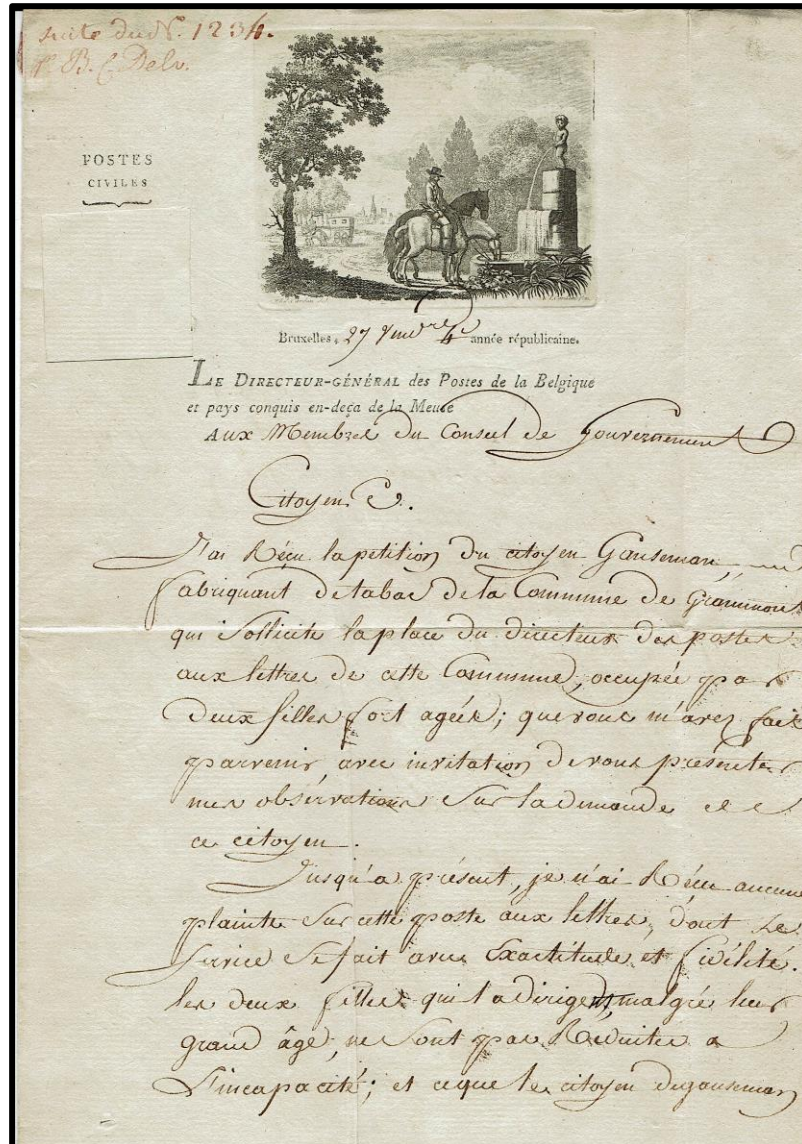
Postwaardestuk verzonden vanuit Jumet op 01/11/1939 naar een zekere Pauwels "Automoteur Unic", Écluse Heuilley - Cotton (Haute Marne). Met belangrijke aantekening: Indien al gepasseerd, aub doorsturen naar de Kamer van Koophandel "Port Rambaud" Lyon. Geen aankomststempel.

5) Vincent Schouberechts : Postgeschiedenis onder de Franse bezetting vanaf 1794

Na de Franse overwinning van Fleurus, gevolgd door de inname in 1794 van Brussel, Antwerpen en Luik, wordt de heer Doc benoemd tot algemeen directeur van de burgerlijke posten in de veroverde gebieden onder de Maas.

In december 1795 vindt de samenvoeging van de Belgische en Franse post plaats. Een zekere heer Caboche, van het bestuur van de post, wordt aangeduid om deze beslissing te implementeren.

Vincent toont ons meerdere documenten en archiefstukken uit deze tijd, die handelen over benoemingen, mutaties en inspecties.

Brief van 27 vendémiaire an 4 (19 oktober 1795) betreffende de benoeming van een postmeester in Grammont